

Endringer i forskrift nr. 119 - avgrensning av merverdiavgiftsunntaket for omsetning av helsetjenester - alternativ behandling

Merverdiavgiftsunntaket for alternative behandlingsformer betinges av at utøveren er registrert i den frivillige registreringsordningen for utøvere av alternativ behandling.

Helsepersonell med autorisasjon eller lisens etter helsepersonelloven vil fortsatt kunne tilby alle alternative behandlingsformer uten plikt til å beregne merverdiavgift selv om de ikke er registrert i utøverregisteret.

1 Innledning

Helserelaterte tjenester er unntatt fra den generelle merverdiavgiftsplikten på omsetning av tjenester, jf. merverdiavgiftsloven § 5 b første ledd nr. 1. Unntaket er nærmere avgrenset i Finansdepartementets forskrift av 15. juni 2001 nr. 682 om avgrensning av merverdiavgiftsunntaket for helsetjenester (forskrift nr. 119).

Finansdepartementet har ved forskrift av 9. desember 2008 med ikrafttredelse den 1. januar 2009 fastsatt endringer i forskrift nr. 119. Det gjelder en overgangsordning på to år, dvs. frem til 1. januar 2011, for de alternative behandlingstjenestene som var unntatt før forskriftsendringen.

Departementets endring av forskrift nr. 119 § 2 nr. 4 innebærer at merverdiavgiftsunntaket for alternative behandlingsformer knyttes til og betinges av at utøveren er registrert i det frivillige registret for utøvere av alternative behandlingsformer, jf. forskrift av 11. desember 2003 nr. 1500.

Registerordningen går ut på at Sosial- og helsedirektoratet godkjenner utøverorganisasjoner som må oppfylle nærmere bestemte vilkår. Den enkelte utøver vil deretter kunne bli registrert i utøverregisteret såfremt det er dokumentert at vedkommende er medlem av en slik godkjent utøverorganisasjon, og dernest selv oppfyller nærmere bestemte vilkår. Registeret er åpent både for personer som er helsepersonell etter helsepersonelloven og utøver alternativ behandling, og andre som utøver alternativ behandling. Utøverregisteret er opprettet og drives av Brønnøysundregisterene.

Merverdiavgiftsunntaket for autorisert helsepersonell som utfører alternative behandlingstjenester reguleres nå i sin helhet av forskrift nr. 119 § 2 nr. 5.

Finansdepartementet har redegjort for forskriftsendringen i brev av 11. desember 2008 til Skattedirektoratet.

2 Bakgrunnen for forskriftsendringen

Frem til forskriftsendringen var følgende alternative behandlingsformer etter sin art unntatt fra merverdiavgift etter forskrift nr. 119 § 2 nr. 4: akupunktur, homøopati, osteopati, naprapati, soneterapi, aromaterapi,

ernæringsterapi og urtemedisinbehandling, kinesiologi og klassisk (svensk) massasje. I tillegg var alle alternative behandlingsformer unntatt når de ble utøvd av helsepersonell med autorisasjon eller lisens etter helsepersonelloven.

Oppramsingen av unntatte tjenester medførte flere avgrensings spørsmål som gjorde regelverket vanskelig å praktisere. Det har blant annet vært vanskelig å avgrense en bestemt behandlingsform i seg selv og å avgrense den i forhold til andre tilstøtende eller lignende behandlingsformer. Da det dessuten ikke finnes noen autorisasjonsordning eller annen form for godkjennelsesordning for disse gruppene av tjenesteutøvere, har det vært vanskelig å finne et egnet avgrenskriterium. Finansdepartementet har blant annet derfor funnet det hensiktsmessig å knytte unntaket for alternative behandlingstjenester til registrering i registeret for utøvere av alternativ behandling.

Hensikten med forskriftsendringen er å sikre større likebehandling av utøverne ved at unntaket baseres på et objektivt kriterium. Dette muliggjør ifølge Finansdepartementet også at flere behandlingsformer enn tidligere kan unntas.

3 Registrering i utøverregisteret som vilkår for merverdiavgiftsunntak

Kravet om registrering i registeret for utøvere av alternativ behandling omfatter både utøvere som yter tjenester som tidligere var unntatt etter forskrift nr. 119 § 2 nr. 4 og utøvere som yter alternative behandlingstjenester som frem til forskriftsendringen var merverdiavgiftspliktige.

Dette innebærer at også utøvere av akupunktur, homøopati, osteopati, naprapati, soneterapi, aromaterapi, ernæringsterapi og urtemedisinbehandling, kinesiologi og klassisk (svensk) massasje må registrere seg i utøverregisteret for fortsatt å kunne yte tjenestene uten merverdiavgift.

Finansdepartementet har imidlertid tatt hensyn til at prosessen med godkjenning av organisasjoner og registrering av utøvere kan ta noe tid. Det er derfor vedtatt en overgangsordning slik at forskriftsendringen for ovennevnte behandlingsformer trer i kraft fra og med 1. januar 2011.

Utøvere av alternative behandlingstjenester som per 31. desember 2008 var avgiftspliktige, vil fra og med 1. januar 2009 kunne yte sine tjenester uten å beregne merverdiavgift dersom utøveren på dette tidspunktet er registrert i utøverregisteret. Utøvere som av ulike grunner ikke er registrert i utøverregisteret, vil fortsatt måtte beregne merverdiavgift ved omsetningen av sine alternative behandlingstjenester.

Når en utøver først er registrert i utøverregisteret og yter alternative behandlingstjenester i henhold til grunnlaget for registreringen, vil også andre alternative behandlingsformer som utøveren utfører være unntatt fra beregning av merverdiavgift.

4 Særlig om helsepersonell med autorisasjon eller lisens

Kravet om registrering i registeret for utøvere av alternativ behandling omfatter ikke helsepersonell med autorisasjon eller lisens, jf. forskrift nr. 119 § 2 nr. 5. Autorisert helsepersonell vil dermed fortsatt kunne yte alle alternative behandlingstjenester uten plikt til å beregne merverdiavgift.

Finansdepartementets prinsipielle syn er at regelverket bør være det samme for alle utøvere av slike tjenester. Det gir like konkurransevilkår og gjør regelverket mer oversiktlig og enkelt å praktisere. Departementet har imidlertid vektlagt Helse- og omsorgsdepartementets klare anbefaling om å holde denne gruppen utenfor, og det blir i denne sammenheng fremhevet at helsepersonell er underlagt offentlig tilsyns- og klageordning.

Forskrift om endring av forskrift 15. juni 2001 nr. 682 (Nr. 119) om avgrensning av merverdiavgiftsunntaket for omsetning av helsetjenester (endringene er kursivert)

I

Forskriftens § 2 skal lyde:

Unntaket for helsetjenester og helserelaterte tjenester omfatter:

1. Tjenester som omfattes av lov av 19. november 1982 nr. 66 om helsetjenesten i kommunene, lov av 3. juni 1983 nr. 54 om tannhelsetjeneste og lov av 2. juli 1999 nr. 61 om spesialisthelsetjenesten.
2. Tjenester som omfattes av lov av 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd kapittel 5 og 10.
3. Tjenester som ytes av yrkesgrupper med autorisasjon eller lisens etter lov av 2. juli 1999 nr. 64 om helsepersonell m.v. § 48 og § 49.
4. *Alternative behandlingsformer når de ytes av utøvere som er registrert i den frivillige registerordningen for utøvere av alternative behandlingsformer, jf. forskrift 11. desember 2003 nr. 1500 om frivillig registerordning for utøvere av alternativ behandling.*
5. *Alternative behandlingsformer når de utøves av helsepersonell med autorisasjon eller lisens, jf. nr. 3.*
6. Bedriftshelsetjenesten.

II

Denne forskriften trer i kraft 1. januar 2009. For helserelaterte tjenester i form av akupunktur, homøopati, osteopati, naprapati, soneterapi, aromaterapi og ernæringsterapi og urtemedisin, samt kinesiologi og klassisk (svensk) massasje trer forskriften i kraft først fra 1. januar 2011.

